

Протокол
засідання Міжвідомчої комісії по узгодженню режимів роботи водосховищ
комплексного призначення і водогосподарських систем
у суббасейні Сіверського Дінця району річкового басейну Дон
(крім тимчасово окупованої території)
на літньо – осінній період 2021 року

м. Слов'янськ

10 червня 2021 р.

Присутні на засіданні: список додається.

Порядок денний:

1. Про виконання рішень Міжвідомчої комісії від 11 березня 2021 р. та результати роботи водогосподарського комплексу у весняний період і основні завдання щодо забезпечення водними ресурсами водокористувачів Харківської, Донецької і Луганської областей (крім тимчасово окупованої території) на літньо-осінній період 2021р.
2. Про якісний стан поверхневих водних об'єктів у суббасейні Сіверського Дінця у межах Харківської, Донецької та Луганської областей (крім тимчасово окупованої території) за даними програми державного моніторингу.
3. Прогноз розвитку гідрометеорологічної та водогосподарської обстановки за даними Харківського регіонального центру з гідрометеорології в період літньо-осінньої межені 2021 року на водних об'єктах суббасейну р. Сіверський Донець.
4. Про водогосподарську обстановку на водних об'єктах в суббасейні р. Сіверський Донець на початок межені та встановлення оптимальних режимів роботи водосховищ і водогосподарських систем в суббасейні р. Сіверський Донець на період літньо-осінньої межені 2021 р. з урахуванням пропозицій учасників водогосподарського комплексу.
5. Пропозиції учасників водогосподарського комплексу щодо режимів роботи водосховищ та водогосподарських систем на період літньо-осінньої межені 2021 р. згідно Правил експлуатації та вимог щодо підтримання водності річок.

1. Виступили:

Трофанчук Сергій- голова Міжвідомчої комісії, начальник Сіверсько-Донецького БУВР

Рішення засідання Міжвідомчої комісії від 11 березня 2021 року виконані повністю, затверджені режими роботи дотримувалися, водокористувачі забезпечені водними ресурсами в межах встановлених лімітів.

Завдяки завчасно прийнятим організаційним заходам та узгодженим діям басейнового управління і водокористувачів та гідрометеорологічні умови дозволили в цьому році забезпечити наповнення основних руслорегулюючих водосховищ (Печенізьке та Оскільське) до НПР.

Краснопавлівське водосховище працювало в режимі спрацювання, загальний об'єм забору води за весняний період склав 12,0 млн. м³ для потреб м. Харкова при

цьому об'єм водосховища зменшився на 8,2 млн. м³ тобто завдяки опадам додатково вдалось закумулювати 4 млн. м³, що відповідає місячній потребі.

В цілому водосховища комплексного призначення в басейні Сіверського Дніця працювали на наповнення. Станом на сьогодні середній відсоток наповнення складає 88,2 % (проти минулорічного 87,9 %).

Басейновим управлінням здійснюється щоденний контроль за режимами роботи водосховищ комплексного призначення, рівнями та витратами води на водостках р. Сіверський Донець, а також рівнями води в місцях поверхневих водозaborів питного та технічного призначення.

Руслові водозaborи суббасейну Сіверського Дніця протягом весняного періоду працювали в штатному режимі без ризиків зниження до мінімальних позначок на фоні достатньої водності.

В режимі повсякденної діяльності басейнове управління здійснювало інформаційний обмін про стан та зміни гідрологічного режиму на водних об'єктах з територіальними органами Головного управління ДСНС Харківської, Донецької та Луганської областей та Департаментами і управлінням цивільного захисту облдержадміністрацій.

Інформація про водогосподарську обстановку регулярно висвітлюється на веб-сайті басейнового управління та надається засобам масової інформації.

Весняний період в областях пройшов без аварійних ситуацій на водних об'єктах.

Сидоренко Ірина – начальник відділу моніторингу вод та басейнової взаємодії Сіверсько-Донецького БУВР - у 2021 році Сіверсько-Донецьким БУВР продовжується здійснення державного моніторингу поверхневих вод у 72 пунктах моніторингу в суббасейні р. Сіверський Донець в межах Харківської, Донецької та Луганської областей по 70 показниках.

У поверхневих водних об'єктах басейну спостерігається перевищення нормативів для рибогосподарських водних об'єктів по вмісту органічних сполук (за БСК5), сполук азоту, сульфатів та важких металів.

За даними державного моніторингу поверхневих вод Харківського регіонального центру з гідрометеорології, який здійснює вимірювання фізико-хімічних показників у пунктах моніторингу поверхневих вод, у травні 2021 року, у порівнянні з квітнем, спостерігається збільшення концентрацій амонію сольового більше ніж у 2 рази: у гирлі р. Уди до 11,5 мг/дм³ (у квітні – 4,9 мг/дм³); р. Сіверський Донець (нижче впадіння р. Уди) до 5,1 мг/дм³ (у квітні – 2,4 мг/дм³), про що проінформовано Державну екологічну інспекцію у Харківській області та Регіональний офіс водних ресурсів у Харківській області.

По пріоритетних забруднюючих речовинах, згідно наказу Мінприроди № 45 від 06.02.2017, у січні-травні 2021 року по деяких пунктах моніторингу зафіксовано перевищення екологічних нормативів якості по: нікелю, кадмію та свинцю, поліхроматичних вуглеводнів, пестицидів; вміст ртуті не зафіксовано.

У травні 2021 року жорсткість вздовж водотоку р. Сіверський Донець складала: с. Огірцеве, 944 км – 6,7 ммоль/дм³, с. Кочеток, 829 км – 6,2 ммоль/дм³, с. Богородичне, 562 км – 8,2 ммоль/дм³, с. Райгородок, 522 км – 7,8 ммоль/дм³, с. Білогорівка, 469 км – 9,2 ммоль/дм³ та м. Лисичанськ, 428 км – 9,8 ммоль/дм³, що декілька вище, ніж за аналогічний період 2020 р.

У Краснопавлівському водосховищі у травні 2021 р. у порівнянні з аналогічним періодом 2020 року жорсткість зменшилась з 9,5 до 8,6 ммол/дм³.

В цілому якісний стан поверхневих водних об'єктів басейну р. Сіверський Донець коливається в межах середньо багаторічних значень в залежності від фактичної водності річок.

Фаворова Віра - начальник відділу гідрометзабезпечення Харківського регіонального центру з гідрометеорології – весняне водопілля в березні відбувалось на фоні відсутності рідких опадів та нестійкого температурного режиму, що призвело до формування неінтенсивного низького за своїми характеристиками водопілля. Максимальні рівні весняного водопілля були значно нижчими за норму, максимальні витрати води на річках басейну Сіверського Дінця становили 5-15 % нормами, тобто були набагато меншими за середні багаторічні показники.

Протягом травня на більшості річок басейну Сіверського Дінця спостерігались незначні добові коливання рівнів води з тенденцією повільного спаду на 2-35 см. На окремих річках, або ділянках річок, внаслідок водогосподарської діяльності рівні води на кінець місяця порівняно з його початком підвищилися на 0,1-0,6 м.

У травні середня місячна водність р. Сіверський Донець та його приток 60-110%. Підвищена водність р. Сіверський Донець біля м. Чугуїв (135 % місячної норми) обумовлена збільшенням скиду води з вище розташованого Печенізького водосховища.

Майже на всіх річках регіону продовжувалось поступове заростання русел, яке на 31 травня становило 10-60 % їх ширини.

В наслідок проходження циклону впродовж I декади червня в басейні Сіверського Дінця спостерігались опади локального характеру, сума їх перевищує 1,5 – 4 рази місячної норми.

Гаврилюк Ольга – начальник відділу водних об'єктів та ТЕБ Сіверсько-Донецького БУВР – наповнення основних руслорегулюючих водосховищ суббасейну Сіверського Дінця до рівня НПР відбулося:

- Печенізького - 22 квітня, в подальшому відбувалось корегування скидних витрат, скиди корегувались 14 разів в залежності від притокових витрат та гідрометеорологічної обстановки для підтримання рівня НПР.

- Оскільського - 25 квітня, скиди корегувались відповідно 6 разів.

На сьогодні наповнення Печенізького водосховища складає 379 млн. м³ або це майже 99 % наповнення скидні здійснюються на рівні 11 м³/с; Оскільського - 426,8 млн. м³ або це 98 % наповнення скидні здійснюються на рівні 22 м³/с.

Вуглегірське та Миронівське водосховища незважаючи на незначні водозбирні площи завдяки опадам в регіоні поповнились на 1 млн. м³ кожне, що є достатнім для виробничих потреб. На сьогодні Вуглегірське наповнене до 135,0 млн. м³ або 83 % та Миронівське наповнено до 17,8 млн. м³ або 87 % скиди здійснюються на рівні екологічних.

Наповнення водосховищ комплексного призначення Харківського регіонального офісу водних ресурсів в середньому складає 93 %, Сіверсько-Донецького БУВР - Клебан-Бикське наповнено на 100% та Маячківське на 53 % з урахуванням технічного стану гідроспоруд.

В цілому водосховища комплексного призначення в басейні Сіверського Дінця працювали на наповнення. Станом на сьогодні середній відсоток наповнення складає 88,2 % (проти минулорічного 87,9 %).

Цукарева Юлія - начальник відділу використання водних ресурсів управління каналу Дніпро – Донбас

Обсяг наповнення Краснопавлівського водосховища складає 123,16 млн. м³. Для забезпечення безперебійного водопостачання населення м. Харкова та Харківській області цього обсягу води вистачить приблизно на 6 місяців, тобто до грудня 2021 року з урахуванням щомісячного забору води КП «Харківводоканал» у обсязі 3,9-4,0 млн. м³. Якість води по жорсткості поступово зростає, на даний час жорсткість складає: на донному водовипуску – 8,5 мг-екв/дм³; на водозаборі на м. Харків – 8,8 мг-екв/дм³.

Згідно раніше проведених розрахунків, для виконання попереднього двократного водообміну у Орільському водосховищі, подачі води у Краснопавлівське водосховище в обсязі 120,0 млн. м³ для доведення якості води по жорсткості до нормативних показників та здійснення 20,0 млн. м³ попусків в р. Сіверський донець, необхідно виділення Управлінню каналу фінансування у сумі 152,766 млн. грн., у тому числі 120 млн. грн. – на електроенергію; 32,066 млн. грн. – додаткові кошти для проведення поточних ремонтів та підготовки обладнання каналу. На даний час, у кошторисі на 2021 рік кошти на ці цілі Управлінню каналу не виділені.

Малий Станіслав – начальник відділу іхтіології та регулювання рибальства Управління державного агентства рибного господарства у Донецькій області - Відповідно до наказу Управління Державного агентства рибного господарства у Донецькій області від 17.03.2021 № 47 «Про встановлення весняно - літньої нерестової заборони на вилов водних біоресурсів у водних об'єктах, Донецької області у 2021 році», встановлено заборону на лов (добування) водних біоресурсів у водних об'єктах, розташованих в районі діяльності Донецького рибоохоронного патруля.

На сьогоднішній день на водоймах Донецької області проходить завершальний етап нерестового періоду водних біоресурсів. За результатами перших двох місяців нерестової кампанії, хотілось би зазначити, що нерест риби на водоймах Донецької області проходив в активному режимі.

Відповідно до вимог статті 98 Водного Кодексу України, статті 39 Закону України «Про тваринний світ», статті 17 Закону України «Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів», забороняється експлуатація водозабірних споруд та інших об'єктів без ефективних рибозахисних пристрій та облаштованих відповідно до затверджених проектів зон санітарної охорони водозaborів.

Згідно з даними розробника рибозахисних пристрій, їх гарантований термін ефективної роботи становить 1 рік, після чого необхідно щорічно перевіряти ефективність РЗУ (згідно з графіком проведення обстеження РЗУ, який узгоджується з територіальним органом рибоохорони) з урахуванням відповідності параметрів проектним і паспортними даними, дотримуватися вимог технологічних, ветеринарно-біологічних, санітарно-епідеміологічних заходів та своєчасно проводити їх капітальний ремонт. Відхилення від параметрів веде до зниження ефективності РЗУ або взагалі виходу з ладу всього пристрою.

Періодичні обстеження рибозахисних пристрій проводяться комісійно за участю розробника зазначених пристрій, спеціалістів або представників водолазно – технічної служби, які мають ліцензію на проведення відповідних робіт та

представників територіального органу рибоохорони, про що необхідно попередити орган рибоохорони та відповідні служби за 10 днів до проведення обстеження на водозабірній споруді. Результати обстежень відображаються в актах визначення ефективності рибозахисних пристройів

2. Слухали:

Учасників Міжвідомчої комісії та представників водогосподарського комплексу щодо режимів роботи основних водосховищ в суббасейні Сіверського Дінця району річкового басейну Дон (крім тимчасово окупованої території) на літньо - осінній період 2021 року:

3. Вирішили:

3.1. Визнати дії Сіверсько-Донецького БУВР та водокористувачів водогосподарського комплексу суббасейну Сіверського Дінця району річкового басейну Дон у весняний період 2021 року такими, що забезпечили наповнення основних руслорегулюючих водосховищ комплексного призначення та водосховищ-охолоджувачів енергетичної галузі до рівня НПР, а також окремих водосховищах до максимальнно можливих відміток, відповідно гідрологічних умов регіону не зважаючи на відсутності весняного водопілля.

3.2. Взяти до відома інформацію:

Сіверсько-Донецького БУВР:

- про роботу водосховищ комплексного призначення протягом весняного періоду та їх наповнення на початок літньо – осінньої межені;
- про якісний стан поверхневих водних об'єктів суббасейну Сіверського Дінця (крім тимчасово окупованої території) за результатами державного моніторингу у 34 моніторингових створах по 33 показниках: 13 фізико-хімічних; 9 пріоритетних (з 45), 6 специфічних (з 17), 5 додаткових (для транскордонних та питних створів), який є без істотних змін у порівнянні з аналогічним періодом минулого року;
- щодо обмеження прав водокористувачів у використанні води в разі настання маловоддя, відповідно до ст. 45 Водного Кодексу України.
- щодо виконання робіт з аналізу впливу кліматичних змін на ситуацію в суббасейні Сіверського Дінця, вразливості до змін клімату та визначення пріоритетних заходів в рамках проекту Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) в Україні;
- про здійснення розробки Розділу 7. ПУРБ «Огляд виконання програм або заходів, включаючи шляхи досягнення визначених цілей» в рамках проекту за експертної підтримки Дитячого фонду ООН в Україні (ЮНІСЕФ).

Харківського регіонального центру з гідрометеорології:

- про водність річок суббасейну Сіверського Дінця на початок літньої межені в межах 100-130 % норми;
- про очікувані гідрологічну ситуацію в літній період в межах 70-90% норми.

Управління каналу Дніпро-Донбас:

- про необхідність проведення водообміну у Краснопавлівському водосховищі в 2021 році;
- про терміни виконання водообміну в залежності від кратності водообмінів у Орільському водосховищі та обсягів поданої води в Краснопавлівське водосховище.

Управління державного агентства рибного господарства у Донецькій області:

- про відповіальність, відповідно статті 861 Кодексу України про адміністративні правопорушення, за експлуатацію на водних об'єктах водозабірних споруд, не забезпечених рибозахисним обладнанням, якщо його наявність передбачена відповідними нормативами, або з неефективно працюючим рибозахисним обладнанням.

3.3. Сіверсько-Донецькому БУВР підготувати та надати до Держводагентства для затвердження режими роботи руслорегулюючих водосховищ: Печенізького (р.Сіверський Донець), Оскільського (р.Оскіл), наливного Краснопавлівського (канал Дніпро-Донбас), водогосподарських систем (Райгородської греблі на р.Сіверський Донець) та відомчих водосховищ комплексного призначення в суббасейні Сіверського Дінця (крім тимчасово окупованої території) на літньо-осінню межень 2021 року, узгоджених Міжвідомчою комісією за пропозиціями учасників водогосподарського комплексу.

3.4 Участникам водогосподарського комплексу забезпечити:

- дотримання затверджених режимів роботи і Правил експлуатації водосховищ, гідроспоруд, поверхневих водозaborів, водогосподарських систем з урахуванням гідрологічної та водогосподарської обстановки в суббасейні Сіверського Дінця району річкового басейну Дон;

- надання до Сіверсько-Донецького БУВР пропозицій щодо режиму роботи Печенізького та Оскільського руслорегулюючих водосховищ для встановлення помісячних графіків їх роботи та своєчасне коригування режимів роботи водосховищ, за попереднім узгодженням з басейновим управлінням, в разі зміни гідрометеорологічних умов та водогосподарської ситуації з метою забезпечення питного водопостачання населення та галузей економіки, підтримання екологічно-безпечного стану русла р. Сіверський Донець;

- виконання статті 45 Водного кодексу України, у разі настання маловоддя, по пріоритетності використання вод для питних і побутових потреб населення.

4. Рекомендувати на період літньо-осінньої межені 2021 року забезпечити:

4.1 КП «Харківводоканал»:

- скиди з Печенізького водосховища здійснювати в інтервалі 10-20 м³/с для забезпечення потреб населення і галузей економіки м. Харкова та підтримання водності русла річки Сіверський Донець в межах Харківської області з урахуванням потреб нижче розташованих руслових водозaborів;

4.2 КП «Компанія «Вода Донбасу»:

- скиди з Оскільського водосховища витратами 18-42 м³/с для сталої роботи каналу Сіверський Донець-Донбас та задоволення потреб водокористувачів Донецької області, дотримання попусків через Райгородську греблю витратами не нижче екологічних (22 м³/с) для потреб Слов'янської ТЕС та водокористувачів Луганської області;

- роботу відомчих руслових водосховищ комплексного призначення згідно з Правилами експлуатації та диспетчерськими графіками, попуски здійснювати витратами не нижче екологічних;

- роботу каналу Сіверський Донець – Донбас відповідно до потреб водокористувачів Донецької області та наповнення наливних-резервних водосховищ в межах встановлених лімітів;

- експлуатацію греблі Гебеля на р. Казенний Торець по забезпеченю підтримання рівнів води для сталої роботи поверхневих руслових водозaborів водокористувачів.

4.3. КП «Попаснянський Районний Водоканал»:

- роботу поверхневого питного водозабору з р. Сіверський Донець, с.Білогорівка «Західна фільтрувальна станція» відповідно до потреб водокористувачів в межах затверджених лімітів;

- надання щоденної оперативної інформації до басейнового управління про фактичні обсяги забраної води та рівні води в р. Сіверський Донець в районі поверхневого водозабору ЗФС та оперативної інформації у разі погіршення якості води в районі поверхневого водозабору для своєчасного прийняття управлінських рішень.

4.4. «Вуглегірській ТЕС» ПАТ «Центренерго», ВП «Миронівській ТЕС» ПАТ «ДТЕК Донецькобленерго»:

- роботу Вуглегірського та Миронівського водосховищ згідно з Правилами експлуатації та диспетчерськими графіками для сталої роботи відомчих водозaborів з метою забезпечення технологічних потреб.

4.5. «Зміївська ТЕС» ПАТ «Центренерго»:

- забір води з р. Сіверський Донець в межах встановлених добових лімітів;

- операцівне погодження з басейновим управлінням зміни графіків забору води з р. Сіверський Донець відповідно до «Порядків взаємодій», для вжиття необхідних управлінських заходів,

- надання до басейнового управління протягом літньої межені інформації про рівні води в р. Сіверський Донець в районі поверхневого водозабору і фактичні обсяги забраної води (щоденно),

- своєчасне інформування басейнового управління у разі зміни водогосподарської ситуації в районі поверхневих водозaborів (спад рівнів води, зміна якості, тощо).

4.6. СО «Слов'янська ТЕС» ПАТ «Донбасенерго»:

- встановлення режиму роботи водозабірних споруд з урахуванням умов спеціального водокористування, обов'язковому дотриманню витрат по водостру Стародубівка (р. Сіверський Донець) не нижче $19 \text{ м}^3/\text{s}$ на добу, для забезпечення встановленого мінімального екологічного стоку у замикаючому створі водогосподарської ділянки на кордоні Донецької та Луганської областей,

- операцівне погодження з басейновим управлінням зміни графіків забору води з р. Сіверський Донець відповідно до «Порядків взаємодій», для вжиття необхідних управлінських заходів.

4.7. ГПУ «Шебелинкагазвидобування» ПАТ «Укргазовидобування»:

- надання до басейнового управління щоденної інформації про рівні води в р. Сіверський Донець в районі поверхневого водозабору і фактичні щомісячні обсяги забраної води.

4.8. Управлінню каналу Дніпро-Донбас:

- інформування басейнового управління про об'єми наповнення та стан якості води у Краснопавлівському водосховищі в рамках Порядку взаємодії та забезпечення водою потреб м. Харкова і Харківської області в межах встановлених лімітів.

4.9. Харківському регіональному офісу водних ресурсів:

- роботу відомчих руслових водосховищ згідно встановлених режимів роботи відповідно до Правил експлуатації та диспетчерських графіків, відповідно наявної гідрометеорологічної ситуації, з урахуванням потреби у воді на зрошення згідно з укладеними договорами, попуски здійснювати витратами не нижче екологічних;

- надання до басейнового управління інформації згідно з «Порядком взаємодії...» в суббасейні Сіверського Дінця з питань управління водними ресурсами в межах Харківської області.

4.10. Сіверсько-Донецькому БУВР у межах суббасейну Сіверського Дінця району річкового басейну Дон межах Харківської, Донецької та Луганської областей (крім тимчасово окупованої території) літньо-осінню межень 2021 року:

- координацію дій учасників водогосподарського комплексу та своєчасне прийняття управлінських рішень щодо сталої роботи водогосподарського комплексу в умовах очікуваної низької водності в літньо-осінню межень 2021 року;

- роботу відомчих водосховищ комплексного призначення згідно встановлених режимів роботи відповідно до Правил експлуатації та диспетчерських графіків в залежності від наявних гідрометеорологічних умов, з урахуванням технічного стану гідроспоруд та заявленої потреби у воді на зрошення;

- контроль за дотриманням затверджених режимів роботи основних водосховищ та водогосподарських систем в суббасейні Сіверського Дінця, їх оперативним коригуванням у разі зміни водогосподарської обстановки;

- контроль якості води у моніторингових створах в рамках державного моніторингу, за даними відомчого контролю та автоматизованих постів контролю на р. Сіверський Донець;

- проведення дослідницького моніторингу за зверненнями у разі погіршення стану вод;

- своєчасне інформування обласних державних адміністрацій та регіональних офісів водних ресурсів про стан забезпеченості водними ресурсами водокористувачів Харківської, Донецької і Луганської областей в межах встановлених лімітів.

Учасникам водогосподарського комплексу в суббасейні Сіверського Дінця забезпечити дотримання режимів роботи водосховищ комплексного призначення і виконання рекомендацій Міжвідомчої комісії.

**Начальник
Сіверсько-Донецького БУВР,
голова Комісії**

**Секретар Комісії,
начальник відділу водних об'єктів та ТЕБ**

С.Трофанчук

О.Гаврилюк